

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

Årsredovisning 2016

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsanalys	3
2 Miljöredovisning	18
3 Ekonomisk analys.....	19
4 Personalanalys ÅR	22
5 Underskrift	24

1 Verksamhetsanalys

1.1 Nämndens uppdrag

Nämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning samt alla därtillhörande insatser till kommuninvånarna inom verksamhetsområdena Äldreomsorg, Funktionshinder, Individ- och familjeomsorg samt Särskilda boenden och hemsjukvård. Merparten av de insatser som verkställs är biståndsbedömda men uppdraget omfattar även till exempel arbetsmarknadspolitiska insatser.

Kommuninvånare som tar del av sektorns insatser ska uppleva gott bemötande, trygghet, bra service och god rättssäkerhet.

Ordförande:	Monica Samuelsson
Årets resultat:	-2 283 tkr
Nettokostnad:	773 727 tkr

1.2 Sammanfattning

Kund/Brukare

Ale hemtjänst redovisar en uppnådd målsättning för omsorgstagares nöjdhet med resultatet 91%. Med hjälp av stimulansmedel ökade antalet öppna träffpunkter och därmed antalet gäster och besök. Med samma medel har också antalet aktiviteter i sektorns särskilda boenden kunnat ökas. Fixartjänsten för äldre fick under hösten stort genomslag och är en förebyggande och trygghetsskapande åtgärd.

Myndighetsutövningen inom individ- och familjeomsorgen (ifo) har haft en hög personalomsättning vilket påverkat utredningstider och kvaliteten avseende kontinuitet. Serviceinsatser erbjuds alltiämt vilket innebär att den enskilde, såväl vuxna som barn, kan erbjudas stödsamtal vid fem tillfällen utan föregående ansökan.

Sektorn har under året breddat utbudet och numera kan även funktionshindrade barn och unga erbjudas boende inom kommunen.

Arbetet med den strategiska målsättningen Sysselsättning för alla har inte fått tillräckligt fokus under 2016, målvärdet är inte uppnått och arbetet kommer därmed att intensifieras under kommande år.

Processer

Sektorns viktigaste process är ansökan-handläggning-beslut-verkställighet. Denna process måste ständigt utvecklas och förfinas och arbetet bedrivs primärt inom ramen för ledningssystemet för kvalitet.

Inom alla verksamhetsområden pågår olika processer avseende ny-, om- och tillbyggnad av lokaler och arbetet är resurskrävande såväl personellt som ekonomiskt.

Rekryteringsbehovet är omfattande, framförallt när det gäller socionomer och sjuksköterskor men även de för sektorn allra största yrkeskategorierna undersköterskor och stödassistenter börjar bli allt mer svårrekryterade.

För att kunna optimera användandet av det nya personalsystemet krävs utbildning av första linjens chefer och merparten av dessa genomfördes under senhösten. En arbetsgrupp kommer att ta fram förändringsförslag samt implementeringsplan under början av 2017.

Anvisnings och bosättningsprocessen i enlighet med den nya anvisningslagen som reglerar kommunens flyktmottagande har varit under utveckling 2016. Trots stora utmaningar har verksamheten klarat att ta emot samtliga anvisade nyanlända för året.

Resurser

Personalen är sektorns i särklass viktigaste resurs. Under våren har synpunkter framkommit från medarbetare och personalorganisationer vad gäller brister i såväl fysisk som psykosocial arbetsmiljö, delaktighet och möjlighet

att påverka sin arbetssituation. Projekt Stolt omsorg i Ale, med omtanke och lust, har framskridit och projektledare arbetar för närvarande med prioritering, utveckling och implementering av inkomna förslag.

Överlag finns ett stort behov av att stabilisera situationen i personalförsörjningsfrågan. Mentorskap, seniora handläggare, administrativt stöd, förfinade introduktionsprogram, samlade kompetensutvecklingsplaner och handledning är exempel på åtgärder som införts, processas eller övervägs för att sektorn ska kunna profilera sig som en attraktiv arbetsgivare. Sjukfrånvaronivåerna har sjunkit men är självklart fortsatt ett fokusområde.

Resultatet av den kommungemensamma kulturmätning som genomförts under året har visat på stor förbättringspotential gällande personalens uppfattning om sin arbetsplats och även om kommunen som helhet. Hanteringen av dessa frågor är prioriterade i alla enhetsplaner för 2017.

Ekonomi

För år 2016 uppvisar sektorn ett negativt resultat motsvarande 0,5% av omslutningen.

Personalomsättningen har varit högre än normalt i sektorn vilket också ökat behovet av timvikarier och inhyrda konsulter. Förutom att det ur kontinuitetssynpunkt är negativt driver det också kostnader, dels för att medarbetarna är dyrare i sig men också för att begränsad kännedom om organisation, rutiner och lokalt utbud av insatser kan öka benägenheten att placera externt med högre kostnader som följd.

Det föreligger alltjämt ett behov av att kvalitetssäkra kostnaderna för bland annat semesterlöneskuld och overtid då dessa poster ökat sedan kommunen bytte personalsystem i november 2015.

Verksamhetsområdet äldreomsorg uppvisar ett negativt resultat på helår. Orsakerna är välkända och sönderfaller i två delar, för låga intäkter och för höga kostnader. Problematiken kring intäktssidan har adresserats via framtagandet av en ny ersättningsmodell för hemtjänsten. De, i förhållande till budget, alltför höga kostnaderna kommer att hanteras genom arbetet med integration mellan planeringssystem och personalsystem, optimerad bemaning samt förslag till nytt vägledningsdokument.

Det utvecklingsstöd som sektorn beviljats inför 2017 kommer bland annat att stödja arbetet med ovan nämnda områden.

1.3 Nämndens mål och målvärden

Strategiska målsättningar:

1.3.1 Lust att lära i skolan

Nämndens prioriterade mål:

Psykisk ohälsa och andra riskfaktorer för barn och unga är viktiga fokusområden i det förebyggande arbetet.

Individ och familjeomsorgen och funktionshinder ingår i samordningsgruppen "Tidiga samordnade insatser" som arbetar för att samordna kommunens insatser och samarbete med regionen avseende barn och unga.

Samarbetet mellan skola och individ- och familjeomsorgen är viktigt i syfte att förebygga psykisk ohälsa. Under 2015 genomfördes två träffar mellan skolledare och ledningsfunktioner på individ- och familjeomsorgen. På dessa träffar har gruppen sett över rutinen för orosanmälan till socialtjänsten och fattat beslut om att ledningsgruppen reviderar rutinen under 2016. Revideringen har dock fått skjutas på framtiden då andra åtgärder prioriterats.

Familjehusets verksamhet har sett ett ökat inflöde under året. Utrymmet för öppna förebyggande insatser har minskat, eftersom biståndsbeslutade insatser prioriterats.

Även MiniMili, verksamhetens psykosocialmedicinska mottagning, har under perioden haft ett stort inflöde både via direktgång och biståndsbeslutade insatser. Farhågorna om att det ökade inflödet skulle inverka menligt på de förebyggande insatserna till enskilda över tid har inte besannats. Däremot har behovets omfattning synliggjorts och verksamheten Minimili kommer att övergå i ordinarie verksamhet från och med 2017.

Sektorns arbete med att arbeta förebyggande med den psykiska ohälsan hos barn och unga har också ingått som

en del i det kommunövergripande arbetet med social kartläggning; kartläggningen har bland annat synliggjort ett flertal förbättringsområden gällande rutiner och arbetssätt i handlägningsprocessen och i hanteringen av statistikuttag från verksamhetssystemet.

Under året rekvirerade sektorn även medel inom ramen för SKL:s och regeringens överenskommelse om psykisk ohälsa 2016. Medlen har använts till satsningar som följer den läns gemensamt framtagna handlingsplanen. Personliga ombud, fortsatt finansiering av AAC samt riktade insatser inom Minimili är några exempel på vad medlen använts till.

Uppdrag:

Läxhjälp bör finnas på Spinneriet och på boende för ensamkommande barn.

Pågår enligt plan. Volontärer bidrar med läxhjälp vid både Spinneriet och Vallmon.

Uppdrag:

Samarbetet inom SSPF (skola-socialtjänst-polis-fritid) ska vidareutvecklas.

Arbete pågår bland annat inom ramen för Tidiga samordnade insatser. Sektorn ser ett fortsatt behov av att utveckla samarbetet under 2017.

Nämndens prioriterade mål:

Arbetet med olika satsningar på tidiga insatser och hemmaplanslösningar för att stödja barn och unga ska fortsätta.

Under året har det nya barnboendet startat. Rekrytering av personal blev klar tidig höst och de första inflyttningarna skedde i november. Byvägens barn- och ungdomsboende är bemannat dygnet runt med schemalagd personal. Boendet riktar sig till barn och unga med funktionsnedsättning och bedöms minska sektorns behov av att köpa externa platser. Boendet har fyra platser men är ännu inte fullbelagt.

För att utveckla hemmaplanslösningar inom ramen för individ- och familjeomsorgen, är samarbetet med skola och hälso- och sjukvård avgörande. Samarbetet har utvecklats kontinuerligt vilket bland annat inneburit ett ökat antal Västbusmöten. Individ- och familjeomsorgen står för merparten av kallelserna till dessa. Det ökade antalet möten har medfört en arbetsbelastning på samordnaren som inte är rimlig. En revidering av arbetssättet kring västbus-mötena har gjorts under hösten 2016 för att minska påfrestningarna.

Strategiska målsättningar:

1.3.2 Tillväxt

Nämndens prioriterade mål:

Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att leva som andra. Bostäder för personer med funktionsnedsättning behöver vara belägna nära kommunal service och kollektivtrafik.

Verksamhetsområde funktionshinderns särskilda boenden ligger alla utom ett i tätorter. Det möjliggör för brukare att ta sig fram som andra i samhället genom allmänna kommunikationer.

Övrig kommunal service möjliggörs genom samarbete med transportgruppen som har möjlighet att transportera brukare till och från exempelvis dagligt arbete. De nya bostäderna med särskild service, som planeras i Skepplanda, ligger i anslutning till hållplatser för kollektivtrafiken.

Sektorns nya barnboende i Nol ligger på gångavstånd till både kollektivtrafik och kommunal service.

Uppdrag:

Planeringen av en ny bostad med särskild service fortsätter under året.

Pågår enligt plan. Upphandlingen är genomförd och resulterade i ett tilldelningsbeslut under året. Sektorn är just nu inne i ett planeringsarbete tillsammans med entreprenören och har ambitionen att de nya boendeplatserna ska vara tillgängliga i december 2017.

Både brukarrepresentanter och anhöriga är delaktiga i projektets arbetsgrupper.

Nämndens prioriterade mål:

En utbyggnad av olika typer av boenden ska ske i en takt som motsvarar invånarnas behov.

Äldreomsorgen har under våren gjort en omställning från servicelägenheter med biståndsbeslut till äldrelägenheter. De ca 120 bostäderna finns inom de tidigare så kallade servicehusen, belägna i Alafors, Nödinge och Bohus. I överenskommelse med Rikshem har äldreomsorgen också återtagit fördelningsrätten till lägenheterna i det första huset i Bohus. Intresseanmälan och ansökan lämnas till och hanteras av Kontaktcenter.

Under de första månaderna gick uthyrningen trögt, sannolikt beroende på att de lediga lägenheterna varit i visst behov av renovering. Rikshem har påbörjat en successiv renovering av lägenheterna under hösten. Samtliga lägenheter är nu uthyrda och det finns ca 35 personer i kö.

Projektering pågår av det nya trygghetsboendet i Älvängen (Ale Seniorcentrum). Byggnation förväntas starta under sommaren 2017 med planerad inflyttning 2018.

Sektorn beviljades utvecklingsstöd för att till skapa en ny avdelning på Klockareängen för målgruppen äldre med psykiatrisk problematik/utagerande beteende och demens. Avdelningen, som kommer bestå av fem platser, blir färdig vid halvårsskiftet 2017 och möjliggör hemmaplanslösningar i högre utsträckning än tidigare.

Den nya bosättningslagen trädde i kraft 1 mars 2016 och innebar att Ale under 2016 tog emot 98 nyanlända inom ramen för vuxenmottagandet. Under perioden har samordningsgruppen för flykting/boende haft täta möten och en projektledare har tillsatts. Totalt omfattade behovet ca 60-65 bostadslösningar. Individ- och familjeomsorgen har i samverkan med Alebyggen kunnat lösa bostäder för hela anvisningstalet. Nu pågår arbete för att klara 2017 års anvisningar (141 st).

Arbetet med uppdrag akutboende för akut hemlösa inleddes under våren med en utredning som presenterades för nämnd. Utgångspunkten är den modell för liknande akutboende som används i Lilla Edets kommun. På grund av personalomsättning under sommaren stannade arbetet av och har inte kunnat återupptas i önskad omfattning.

Uppdrag:

Arbetet med ett nytt särskilt boende i Älvängen ska intensifieras under året.

Projektering pågår. Byggnation förväntas starta under sommaren 2017 med planerad inflyttning under 2018.

Uppdrag:

Fler boendeplatser för ensamkommande flyktingbarn och flyktingfamiljer ska tillskapas i samverkan med övriga sektorer.

Arbete pågår i samverkan med framförallt sektor samhällsbyggnad och sektor kommunstyrelsen.

Under hösten 2015 beslutades att ytterligare ett Hem för Vård och Boende (HVB) för ensamkommande barn skulle iordningställas i Vikadamms lokaler. Projektering av boendet har fortgått under året och inflyttning pågår.

En lägenhet med två boende ungdomar i utslussning är färdigställd sedan april.

Ytterligare en lägenhet användes under stor del av året till asylsökande ungdomar med dygnet runt-personal. Anledningen till detta var platsbrist på sektorns boenden. Då platsbristen upphört kommer lägenheten att överlämnas till anknytningsinvandringen under 2017.

Det planerade samarbetet mellan Ale kommun och Räddningsmissionen i mottagandet av ensamkommande flyktingbarn fullföljdes inte. Bygglov överklagades och Räddningsmissionen valde då att inte gå vidare och avtalet avslutades innan verksamheten startat.

Strategiska målsättningar:

1.3.3 Sysselsättning för alla

Nämndens prioriterade mål:

Andelen arbetslösa ungdomar ska minska, vilket kräver fortsatt aktiva åtgärder i samverkan.

Samtliga sektorns verksamhetsområden har anmält intresse för att ta in arbetslösa ungdomar i sina verksamheter. Den andel ungdomar som ingår i statistiken för målsättningen, och som idag hanteras av kommunen, är för liten. Dessa ungdomar står också många gånger långt från arbetsmarknaden. Den allra största delen av ungdomarna inom ramen för målsättningen hanteras av Arbetsförmedlingen och kompletterande aktörer. Kommunen behöver därför involvera alla parter i arbetet.

En fördjupad dialog har även inletts med arbetsmarknadsenheten för att stärka samarbetet mellan enheten och sektorn. Samarbetet har resulterat i ett projekt som syftar till att inventera kommunens kapacitet till att stödinställa ungdomar. Projektet, som utgår från AME men inkluderar samtliga sektorer, har startat och fått ett vidgat uppdrag under hösten. Förutom inventering och kartläggning ska även en kommunövergripande projektgrupp tillsättas med representanter från varje sektor. Förvaltningsledningen är styrgrupp och kommer följa projektet under 2017.

Inom individ- och familjeomsorgen fortsätter antalet ungdomar med försörjningsstöd att minska jämfört med föregående år. Detta kan ses som ett resultat av det täta och välfungerande samarbetet som finns mellan arbetsmarknadsenheten, enheten för försörjningsstöd och Arbetsförmedlingen. Denna trepartssamverkan arbetar även med motivationshöjande insatser inom ramen för "Unga till arbete". Genom täta uppföljningar av insatserna samt utökad intern och extern marknadsföring är förhoppningen att kunna nå ut till fler ungdomar som står utanför arbetsmarknaden.

Aktiva teamet på Vikadamm har erbjudit två arbetslösa ungdomar resurstjänster och sedermera även valideringsutbildning under året. Detta har resulterat i att båda nu är tillsvidareanställda stödassistenter.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel arbetslösa och i program i åldern 18-24 år ska minska. Målet 2018 är att de ska vara 50 personer. Målsättning för 2016 är 100.	123	100	77 %
Antal ungdomar som erbjudits feriearbete.	536	500	

Uppdrag:

Sommarjobb i form av feriearbete ska erbjudas alla ungdomar i Ale kommun.

Uppdraget att anskaffa och samordna feriearbeten har legat på Arbetsmarknadsenheten. Sommaren 2016 var antalet feriearbetare 536 individer. Sektorn har själv tagit emot feriearbetande ungdomar inom respektive verksamhetsområde.

Uppdrag:

Sommarlovsentreprenörer ska utvecklas i samverkan med näringslivet.

Genom att sammankoppla erfarna entreprenörer med unga "sommarlovsentreprenörer" är förhoppningen att intresset för företagsamhet i Ale kommun ökar. Det lokala näringslivet har visat intresse för projektet och informationen har bland annat spridits i möten med unga funktionsnedsatta som har ett intresse för företagande. Arbetsmarknadsenheten och näringslivsenheten har tillsammans utfört arbetet enligt plan.

Strategiska målsättningar:

1.3.4 Delaktiga invånare och medarbetare

Nämndens prioriterade mål:

Det är viktigt att invånare och brukare känner trygghet med nämndens verksamheter. Nämndens verksamheter ska erbjuda bra service, gott bemötande och en uppfattad god rättssäkerhet.

Inom ramen för Funktionshinderområdet pågår aktivt arbete med brukarinflytande och information om verksamheterna i syfte att öka brukares förtroende med verksamheterna samt vilken service som kan erbjudas. Utvalda medarbetare har under året gått utbildning i delaktighetsmodellen och Pict-O-Stat. Detta blir ett fortsatt aktivt arbete med att öka det egna inflytandet då genomförandeplaner upprättas. Det finns en brevlåda för både brukare och anhöriga där det finns möjlighet att lämna synpunkter på verksamheten förutom kommunens övergripande synpunktshanteringsystem. Utöver detta arbetar Funktionshinder även med kontinuerliga anhögrträffar samt aktivt deltagande och engagemang på planeringsträffar som rör individerna. Under året har särskilt fokus lagts på metodplaner och det pedagogiska arbetet i insatserna.

När det gäller Individ- och familjeomsorgen har verksamhetsområdets telefonväxel från årsskiftet flyttats till kommunens kontaktcenter. För att utveckla en god service och ett gott bemötande till klienter/brukare har individ- och familjeomsorgen och kontaktcenter mötts ett antal gånger under perioden. Genom detta samverkansarbete har ett förslag på gemensamt telefonsvar för hela verksamheten tagits fram. Förslaget kommer att genomföras och kan användas för samtliga av kommunens verksamheter.

På sektorns särskilda boenden fortsätter det aktiva arbetet med äldreomsorgens värdegrund och värdighetsgarantier. Under 2016 har verksamhetsområdet fokuserat på information till brukarna om vart man vänder sig om man har eventuella synpunkter. Alla brukare som flyttar till särskilda boenden har ett välkomstsamtal tillsammans med sina närstående. Årets resultat gällande den sammantagna brukarnöjdheten på sektorns särskilda boenden har sjunkit något från föregående år. Den största sänkningen har skett i frågan om matupplevelserna. Sektorn har arbetat vidare med Team trygg hemgång under året vilket har genererat mycket positivt gensvar från brukarna.

Äldreomsorgen med förebyggande arbete, biståndsenhet och Ale hemtjänst har som målsättning att samtliga gäster, sökande och omsorgstagare ska uppleva trygghet, god service gott bemötande och uppfatta god rättssäkerhet i mötet med verksamheten. I 2016 års upplaga av Öppna jämförelser har brukarnöjdheten minskat jämfört med 2015. Svarefrekvensen är markant lägre än förra året vilket gör siffrorna svårtolkade. Analys av orsakerna till minskningen pågår och kommer leda till en handlingsplan för det fortsatta arbetet.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Brukarbedömning särskilt boende helhetsbedömning.	82 %	86 %	
Brukarbedömning hemtjänst helhetsbedömning.	87 %	89 %	

Strategiska målsättningar:

1.3.5 Aktiv fritid

Nämndens prioriterade mål:

Förebyggande insatser är av stor vikt när det gäller äldreomsorg då de kan skjuta fram behovet av biståndsbedömda insatser, möjliggöra kvarboende i det egna hemmet samt stärka det sociala stödet och trygghet.

Från och med årsskiftet 2015/2016 bildades en ny enhet avseende förebyggande insatser. Det förebyggande arbetet ska bland annat syfta till att skapa trygghet och kontinuitet för äldre samt ge anhöriga stöd. Målet är att möjliggöra kvarboende i det egna hemmet eller att skjuta fram behovet av biståndsbedömda insatser. Genom förebyggande insatser finns möjlighet att minska ensamhet och isolering, vilket innebär en ökad livskvalitet. Enheten arbetar även med uppsökande verksamhet riktad till personer som fyllt 80 år.

Medarbetarna på enheten är metodutvecklare, anhögrstödare samt äldrepedagoger. Under året har enheten

utökat sin personal med en fixartjänst och en anhörigpedagog.

Ale kommun har idag träffpunkter för äldre fyra dagar i veckan på fem olika orter. Äldrepedagogerna har under våren arbetat med att utöka antalet öppna träffpunkter och möjliggöra sociala aktiviteter för fler äldre. Målet är att aktiviteterna ska vara lättillgängliga och skapa ökad samvaro och trygghet. Antalet besök har ökat med över 600 jämfört med 2015.

Uppdrag:

Mötesplatser ska finnas i anslutning till befintlig verksamhet i hemtjänstområden och särskilt boende och utvecklas i samarbete med brukarråden.

Pågår enligt plan, se ovan.

Nämndens prioriterade mål:

De individanpassade stödet i det egna hemmet behöver öka och utvecklas.

Sektorns biståndsenhet påbörjade 2015 arbetet med att implementera ÄBIC (äldres behov i centrum) i sin handläggning. Arbetet gick trögt och handläggarna uppgav att modellen var allt för omfattande för att implementeras i sin helhet innan årsskiftet. Genom förändrade rutiner och arbetssätt har biståndshandläggarna under andra hälften av 2016 genomfört mer strukturerade och genomgripande omprövningar av omsorgstagarnas behov och insatser.

I Ale hemtjänst pågår ett arbete med att utveckla en förenklad form av genomförandeplan. Diskussioner har förts med medarbetarna om att omsorgstagarna ska vara delaktiga vid planernas upprättande. Utöver detta sker ett kontinuerligt utvecklingsarbete och förtydligande av kontaktmannskapet.

Inom funktionshinderområdet prioriteras utvecklingsarbetet med genomförande- och metodplaner. Kultur- och aktivitetsinsatsen Aktiv fritid pågår som ett stöd till fritidsplaneringen.

Strategiska målsättningar:

1.3.6 Underlätta människors vardag

Nämndens prioriterade mål:

Trygghet och kontinuitet är viktigt för att alla ska känna sig nöjda i sin vardag.

Under 2016 har personalomsättningen varit tidvis hög inom flera av sektorns verksamheter, och då främst på sommaren. Både bemanningsenheten och externa bemanningsföretag har anlåtats för att fylla de plötsliga vakanser som uppstått. Samtidigt har sektorn bedrivit ett medvetet arbete för att säkerställa och öka kontinuiteten; Individ- och familjeomsorgen har arbetat tillsammans med fackliga organisationer för att förbättra arbetsmiljön vilket fungerat väl. Inom funktionshinderverksamheten har ett par försök gjorts med ökad grundbemanning. Personalkontinuiteten för de äldre i ordinärt boende har minskat från föregående år men ligger alltså i nivå med riket.

Trots sommarens ansträngda läge har sektorns medvetna arbete gett effekt. Andelen inhyrd och tillfällig personal är nu nere på hanterbara nivåer och det sker fortsatt satsningar för att undvika en liknande situation. Inom ramen för projekt Stolt omsorg - med omtanke och lust sker flera satsningar i samråd med medarbetare för att förbättra arbetsmiljön och även sänka sjukfrånvaron.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Hur många olika vårdare besöker en äldre person med hemtjänst under en 14 dagarsperiod.	16	11	

Nämndens prioriterade mål:

Den enskildes behov och förutsättningar ska vara vägledande vid biståndsbedömning. Som exempel kan detta vara att som brukare kunna vara med och styra över innehållet i den beviljade hemtjänsten.

Målet är att omsorgstagaren, inom tre veckor från beviljade insatser, får erbjudande om att upprätta en genomförandeplan tillsammans med kontaktpersonen i hemtjänsten där de själva kan påverka hur de vill att insatserna

skall utföras.

Även inom ramen för Team trygg Hemgång görs efter tre veckor en omprövning av teamets insatser och ett nytt biståndsbeslut upprättas. Omsorgstagaren får då erbjudande om att upprätta en genomförandeplan tillsammans med kontaktpersonen i hemtjänsten där man själv kan påverka hur man vill att insatserna skall utföras.

Nämndens prioriterade mål:

Ny teknik ska fortsätta att utvecklas i syfte att bland annat öka kvalitén, ge möjlighet till trygghetstillsyn och frigöra tid som kan ges till brukarna.

Sektorn arbetar för närvarande med införandet av ett flertal tekniska lösningar för att frigöra tid och öka kvaliteten i verksamheterna.

En sektorsövergripande handlingsplan för IT-stöd är under framtagning och innehåller bland annat applikationer för mobil dokumentation, nyckelfria läs samt fortsatt digitalisering av trygghetslarm. Arbetet med framtagandet av handlingsplanen leds av sektorns nyutbildade verksamhetsutvecklare med fokus på IT.

Under 2017 kommer sektorn fokusera på införandet av digital natttillsyn, nyckelfria läs, digital signering och mobil dokumentation. Satsningarna finansieras av beviljat utvecklingsstöd.

Uppdrag:

Införandet av ett nytt system för trygghetslarm ska påbörjas.

Sektorn avser att handla upp och teckna nytt avtal gällande trygghetslarm under 2017. Målet är att öka andelen digitala trygghetslarm som idag uppgår till ca 25% av det totala beståndet.

Nämndens prioriterade mål:

Rutinerna kring utskrivningsklara från sjukhus ska förändras och utvecklas.

Sektorns utfall gällande antal dagar med betalningsansvar ligger väl under målvärdet. En starkt bidragande orsak till det positiva utfallet bedöms vara Team trygg hemgång som arbetat för att öka tryggheten hos brukarna i övergången från slutenvård till ordinärt boende. Under 2017 kommer andelen vårdplaneringar som sköts via nätet att öka. Det nya arbetssättet förväntas öka effektiviteten och i högre utsträckning möjliggöra för anhöriga och närstående att engagera sig i vårdplaneringen.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Antal betalningsdagar sjukhus.	94	183	

Uppdrag:

Nya arbetssätt och fler platser för utskrivningsklara ska arbetas fram.

Pågår enligt plan.

Uppdrag:

Arbetet med Trygg hemgång ska utvärderas under året.

Utvärderingarna av Trygg hemgång har visat på hög brukaröjdhet och minskat antal betalningsdagar till regionen. Teamet har även kunnat underlätta för och samarbeta med hemtjänstenheter vid arbetstoppar.

Nämndens prioriterade mål:

Försörjningsstödet ska fortsatt vara ett stöd där möjligheten att nå målet om egen försörjning stärks. Särskilt prioriterade är barnfamiljer som lever med försörjningsstöd.

Även om sektorn inte uppnådde målet gällande antal barnfamiljer med försörjningsstöd så har det totala antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd minskat med 12% under året.

Nämndens prioriterade mål:

Insatser i form av vård och stöd vid missbruk ska så långt som möjligt ske på hemmaplan.

Kostnadsminskningen på vuxenenheten ger vid handen att insatser i högre utsträckning ges på hemmaplan än under 2015.

För att ytterligare förbättra möjligheterna till vård och stöd på hemmaplan har ett samarbete mellan vuxenheten och funktionshinderenheten initierats under perioden. En arbetsgrupp har bildats för att utveckla samarbetet och tydliggöra ansvar och roller.

Samlokaliseringen av bostad 1, kuratorer och Ale aktivitetscenter är ett exempel på utveckling av de egna insatserna. Samverkan mellan region och kommun har resulterat i en mottagning som, utöver kommunens personal, är bemannad med läkare fyra timmar i veckan.

Uppdrag:

Det påbörjade arbetet med Bostad först och utvecklingen av andra boendeformer ska fortsätta under året.

Pågår enligt plan. Under året har sektorn uppnått målet med tio personer beviljade i "Bostad 1". Effekten har blivit att antalet köpta platser sänkts under året. Individ- och familjeomsorgen har även genomfört en samlokalisering av verksamheter vid arbetsmarknadsenheten och vuxenheten vilket har lett till att en lägenhet på Brattås har frigjorts.

Uppdrag:

Matlagning i hemmet ska erbjudas de brukare som behöver denna insats efter biståndsbedömning.

Under året har hemtjänsten erbjudit omsorgstagare med minst tre insatser per dag och beslut om matdistribution, möjlighet till matlagning i hemmet.

Avsikten är att fortsätta arbetet med att erbjuda denna möjlighet och följa upp omsorgstagare som har omfattande omsorgsbehov och behov av stöd i kosthållningen. Det är viktigt att det finns en kontinuitet och ordning i hur medarbetare ställer frågan och planen är att detta uppdrag ska ingå i kontaktmannskapet.

Många har redan fått enklare matlagning beviljad sedan tidigare, vilket kan påverka antalet omsorgstagare som väljer den nya insatsen.

För hela Ale hemtjänst gäller att de medarbetare som upplever att de har behov av kompetensutveckling i samband med utförandet av insatsen kommer att erbjudas detta.

Under 2017 kommer möjligheten till matlagning kontinuerligt att erbjudas samtliga omsorgstagare med beslut om stöd vid huvudmålet samt minst ytterligare två besökstillfällen per dag.

Strategiska målsättningar:

1.3.7 Engagerade, stolta och delaktiga medarbetare

Nämndens prioriterade mål:

Medarbetare inom nämndens verksamheter ska ha en bra arbetsmiljö och känna glädje och delaktighet i sitt arbete.

Sektorns satsning Stolt omsorg i Ale, med omtanke och lust startade under våren. Syftet är bland annat att medarbetare själva får vara delaktiga i att ta fram förslag till beslut för att förbättra arbetsmiljön utifrån en rad olika fokusområden. Efter vårens tvärgruppsmöten har drygt 70 åtgärdsförslag presenterats av medarbetarna. Sektorledning har gått igenom vart och ett av förslagen och prioriterat det fortsatta arbetet tillsammans med medarbetarna. Under hösten har en tillsatt processledare arbetat vidare med implementeringsplaner för de förslag som bedömts realistiska. Bland annat rekryterar sektorn en hälsocoach som kan nyttjas av alla verksamheter. Hälsocoachen, som finansieras med medel från utvecklingsstödet, ska bidra till en fortsatt sänkning av sjukfrånvaron. Förslaget om ha medarbetarrepresentanter närvarande vid verksamhetsområdenas ledningsgruppsmöten är implementerat.

Sektorn har också varit en aktiv part i den kulturmätning som kommunen genomfört under året. Höstens resultat har presenterats och kommer att ligga till grund för en kommunövergripande satsning under 2017.

Under året har den fysiska arbetsmiljön för Individ- och familjeomsorgen varit en aktuell fråga. Trångboddheten i IFO-huset har minskat något i och med att biståndsenheten flyttade ut i augusti. På höstens husmöten har lokalbehovet varit en återkommande punkt och en arbetsgrupp har bildats för att göra en samlad analys. Analysen

kommer sedan ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet under 2017. Hösten ägnades även åt en inre renovering i form av målning och uppfräschning av lokalerna. Att få till goda lokalmässiga förutsättningar för medarbetarna bedöms centrala även avseende personalförsörjning och detta måste få prioritet. Utöver den fysiska arbetsmiljön har medarbetare och ledning arbetat fram en förbättrad introduktionsplan för nya medarbetare samt utökat samverkan med fackliga organisationer avseende den psykosociala arbetsmiljön.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andelen personal som arbetar heltid ska mätas. 2018 är målet 85 procent. Målsättningen 2016 är 81 %.		81 %	
Målet är att hälsan bland våra medarbetare skall vara bättre än genomsnittet i GR. För 2016 är målsättningen att det samlade sjuktalet skall vara 7,6%.	9 %		

Uppdrag:

Arbetskläder ska erbjudas till yrkesgrupper som har behov av det.

Pågår enligt plan inom verksamhetsområdena äldreomsorg och särskilda boenden. När det gäller funktionshinderverksamheten avvaktar sektorn med inköp av arbetskläder eftersom det är oklart om arbetskläder är förenligt med LSS-lagstiftningen.

Uppdrag:

Verksamheten ska arbeta för att kunna erbjuda fler heltidstjänster och/eller önskad tjänstgöringsgrad samt fler tillsvidare anställningar för de som så önskar.

Pilotprojektet "Heltid för alla" startade under hösten i enlighet med det politiska beslutet, och löper fram till mars 2017. Det har initialt varit relativt få medarbetare på de aktuella enheterna inom särskilt boende och funktionshinder som visat intresse för att öka sin tjänstgöringsgrad. Vid årsskiftet inkluderas tre nya enheter i projektet och vid dessa enheter har fler önskat förändrad tjänstgöringsgrad vilket gör att erfarenheterna från projektet blir mer genomgripande.

Utöver heltidsprojektet har även medarbetare inom äldreomsorg erbjudits högre tjänstgöringsgrad inom ramen för erhållna statsbidrag.

Uppdrag:

Arbetet med att upprätta en samlad kompetensutvecklingsplan för nämndens samtliga enheter ska fortsätta och utgöra underlag för kommande kompetensutveckling.

Samtliga av sektorns verksamhetsområden arbetar aktivt med kompetensutveckling. Medarbetarnas synpunkter tas tillvara i både rekryteringsförfarandet, medarbetarsamtalen och på arbetsplatsträffar.

Inom ramen för Stolt omsorg har många synpunkter berört möjligheterna till kompetensutveckling och dessa omhändertas inom projektet.

Sektorn har inte nått målet om att upprätta en samlad kompetensutvecklingsplan under året. Det har däremot genomförts ett betydande inventerings- och genomlysningsarbete för att få underlag till den samlade planen. Arbetet fortsätter 2017.

Nämndens prioriterade mål:

1.3.8 Verksamhetens/enhetens mål

Sektorn arbetar på uppdrag från Omsorgs och arbetsmarknadsnämnden och har som främsta uppgifter att:

Utifrån individuella biståndsbeslut erbjuda Alebor stöd till en skälig levnadsnivå enligt Socialtjänstlagen (SoL) och goda levnadsvillkor enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Dessutom erbjuda insatser för att nå en god hälsa och vård på lika villkor i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet enligt Hälso- sjukvårdslagen (HSL). Under vissa förutsättningar ges även insatser vid vård enligt Lag om psykiatrisk tvångsvård (LPT) eller Lag om rättspsykiatrisk vård (LRV).

Till skydd för barn och unga, samt vuxna missbrukare, finns en skyldighet att ingripa med tvång i vissa fall. Dessa åtgärder har stöd i Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Sektorn kan erbjuda arbetsmarknadspolitiska insatser till arbetssökande med ekonomiskt bistånd, arbetslösa ungdomar eller arbetssökande med funktionsnedsättningar med stöd av SoL eller LSS.

Sektorn har också i uppdrag att bedriva ett förebyggande arbete med syfte att hindra eller skjuta upp behov av biståndsinsatser. Dessutom finns ett uppdrag att erbjuda stöd till närstående.

En god samverkan, såväl internt som externt, är en förutsättning för att sektorn ska lyckas bistå Aleborna i sitt uppdrag.

1.4 Uppföljning av uppdrag från fullmäktige från 2015

Status	Uppdrag	Status
	Ett eller flera trygghetsboenden ska finnas i kommunen	Pågående
	Rätten att själv styra insatserna inom den beviljade hemtjänsttiden ska utvecklas.	Pågående
Kommentar		
Den enskildes behov och förutsättningar är alltid i fokus vid biståndshandläggning. Genom samtal och dialog med den enskilde och eller närstående, ibland god man tydliggörs behov och eventuella önskemål om stöd. Det är det individuella behovet som är själva grunden för beslut och utformning av insatser.		
Den enskildes påverkan av insatsens utformning sker inom ramen för HUR den beviljade insatsen ska utföras, vilket sker i dialog mellan omsorgstagarer och personalgruppen som utför insatserna. Som stöd för bra utförande dokumenterar personal i genomförandeplan och dagliga anteckningar.		
	Genomlys individ- och familjeomsorgsverksamheten och sänka kostnaderna närmare standardkostnad för kommungruppen.	Pågående

1.5 Basverksamhet

1.5.1 Verksamhetsmått

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2016	Budget 2016	Utfall 2015
Äldreomsorg	Antal personer under 65 år med hemtjänstbeslut	49		
	Antal personer över 65 år med hemtjänstbeslut	535		
	Antal personer med trygghetslarm	674	540	
	Antal beviljade timmar hemtjänst (Tertial)	205 876	150 000	244 537
	Antal ersatta timmar hemtjänst (Tertial)	183 683	135 000	140 322
	Antal ersatta timmar Ale hemtjänst	122 023	124 200	128 859
	Antal ersatta timmar extern hemtjänst (Tertial)	12 665	10 800	11 463
	Träffpunkter, antal besök (medelvärde)	11	10	10
	Antal beviljade timmar Ale hemtjänst	191 860		
	Antal beviljade timmar extern hemtjänst	14 016		
Funktionshinder	Antal boende enligt LSS	88	83	83
	Antal personer med personlig assistens enligt LSS, snitt	9	10	8
	Antal personer med personlig assistens enligt SFB,	27	30	28

Verksamhet	Verksamhetsmätt	Utfall 2016	Budget 2016	Utfall 2015
	snitt			
	Kostnad per plats, särskilt boende (LSS och SoL), i snitt per månad	58	56	56
	Beläggning bostad med särskild service %	98	98	98
	Ej verkställda beslut bostad med särskild service, snitt (Tertial)	1	9	3,5
	Antal boende enligt SoL	15	15	
Särskilt boende och hemsjukvård	Antal inskrivna hemsjukvård, snitt per månad	522	525	527
	Dagverksamhet biståndsbeslut SoL, snitt	16,7	24	26
	Särskilt boende antal årsplatser	177	177	177
	- varav permanent platser	163		55
	- varav antal verkställda dygn för växelplats			1 376
	- varav tillfälliga platser	14		14
	Nya beslut tillfällig vistelse (Tertial)	227		249
	Köpta dygn tillfällig vistelse	30	0	165
	Betalningsansvar dygn sjukhus	94	183	537
Individ- och familjeomsorg	Antal hushåll med försörjningsstöd	403	475	457
	Antal hushåll med försörjningsstöd, varav barnfamiljer	144	130	136
	Årsplatser egen institution, barn- och ungdom	40	33	33
	Belagda årsplatser egen institution, barn- och ungdom %	100	98	98
	Köpta årsplatser institution, barn- och ungdom (Tertial)	10,6	6	9,2
	Köpta årsplatser öppenvård, barn- och ungdom	2	1	1,4
	Köpta platser kval. familjehem, barn och ungdom	6	3	3,3
	Köpta årsplatser institution, vuxna	7,2	5	7,2
	Köpta årsplatser boende, vuxna (Tertial)	10	8	15,3
	Antal arbetslösa och i program i åldern 18–24 år	123	100	
	Feriearbete per år, antal	536	500	498
	Personer anvisade från AF genomsnitt/mån	112	120	98,7
	Personer anvisade från IFO genomsnitt/mån	21	30	55

Mättet "- varav antal verkställda dygn för växelplats" har inte kunnat kvalitetssäkras för belår 2016. De mått som saknar utfall 2015 är nya för året.

1.5.2 Uppföljning av basverksamhet

Äldreomsorg

Enheterna har löpande avvikelsemöten och teamträffar för att möta de behov av förändringar som krävs för att säkerställa att omsorgstagarna får sina behov tillgodosedda.

Möten tillsammans med avvikelseombud, sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut samt enhetschef hålls månatligen. Syftet med mötena är att gå igenom enhetens avvikelser för att systematiskt förebygga och minska antalet fall och medicinavvikelser.

Varannan vecka hålls möten tillsammans med undersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeut och sjukgymnast där omsorgstagares behov och insatser diskuteras. Ständigt förbättringsarbete sker i dialog med omsorgstagare och närstående.

Genomförandeplaner upprättas tillsammans med den enskilde och om han/hon önskar är även närstående närvarande. I genomförandeplanen beskrivs vad och på vilket sätt den enskilde behöver stöd och omsorg. I planen framgår även den enskildes mål och vad som får denne att känna meningsfullhet och trygghet.

Vid arbetsplatsträffar under våren har enheten arbetat med att diskutera resultatet från föregående års Öppna jämförelser och hur enheten ska arbeta med att förbättra dessa resultat. Diskussioner har även förts kring hur enheten kan arbeta med värdegrunden och de tillhörande värdegrundsgarantierna. Enheterna för hemtjänst ska fortsätta att ha ett professionellt bemötande och förhållningssätt i mötet med omsorgstagarna.

En ny ersättningsmodell har tagits fram för hemtjänsten och börjar gälla den 1 februari 2017. Alla utförare kommer att ersättas för den beviljade tiden istället för utförd tid som varit modellen tidigare.

Funktionshinder

Utökningen av bilvårdsgruppen fortskrider. Ett fordon som kan lämnas kvar ute på arbetsplatserna som ersättningsfordon vid bilvård, finns. Detta kommer att möjliggöra utökning med fler fordon och lägre kostnader i andra verksamheter.

Verksamhetspedagogen har bland annat arbetat vidare i styrgruppen för socialdokumentation. Där arbetet skall leda till att utveckla och säkerställa kvalitén på den socialdokumentationen samt implementera de nya riktlinjerna från socialstyrelsen. Verksamhetspedagogen har också genomfört en studiecirkel i etik med representanter från alla verksamheter inom enheten funktionshinder. Syftet har varit att öka förståelsen för våra olika verksamheter och att arbeta efter best practice.

Utbildningsinsatser har genomförts med lite olika inriktning inom verksamhetsområdets olika delar. Dessutom en gemensam satsning inom hela funktionshinder där all personal deltog en halvdag på en föreläsning om tydliggörande pedagogik.

Inkomna Lex Sarah-rapporter har använts som ett stöd i förändringsarbete och Inspektionen för vård och omsorg har inlett en granskning i en del av verksamheten. Den tillsyn som Arbetsmiljöverket gjort på en av enheterna har avslutats under året.

Barnboendet öppnade under hösten och de första ungdomarna har flyttat in. Målgruppen har förändrats vilket innebär att enheten kräver en tätare bemanning än vad som ursprungligen planerades.

Överlag är verksamheten föränderlig, nya ärenden tillkommer som ska rymmas inom ram, antingen som behov inom det som verksamheten kan erbjuda internt eller som behov av köpt plats. Verksamheten kan svårtligen påverka de tillkommande behoven utan har att på bästa sätt försöka lösa dem. Utöver detta blir brukare som redan finns i verksamheten från tid till annan, försämrade i sitt mående, psykiskt eller fysiskt vilket också innebär att behovet av omhändertagande eller särskilda insatser ökar. Detta ger inte sällan direkta konsekvenser på det ekonomiska utfallet.

Individ- och familjeomsorg

Under 2016 har det varit ett hårt tryck på myndighetsutövningen avseende barn och unga och antalet orosanmälningar har fortsatt öka. Personalsituationen har inte varit stabil och arbete med att komma tillrätta med detta har pågått intensivt under året. Försörjningsstödet sjunker stadigt men långvarigt bistånd ligger oförändrat. Institutionsvård för vuxna visar ett överskott då merparten av ärendena kunnat hanteras utan tvångsvård.

Bostad 1:s öppna dagverksamhet och den öppna dagverksamhet inom AME för personer med psykiatriska problem och/eller diagnoser har samlokaliseras och antalet besökare har ökat under hösten.

Verksamhetens sociala investeringsprojekt MiniMili har haft ett stadigt inflöde av ärenden både via öppen ingång och via biståndsbeslut. Projektet avslutades vid årsskiftet och kommer att implementeras i ordinarie verksamhet från årsskiftet.

Ytterligare ett boende vid Vikadamm för ensamkommande flyktingbarn har startats upp under senhösten. Det frigör platser vid Spinneriet för hemmaplanslösningar för andra ungdomar vilket leder till att externt köpta platser kan minskas. Att ge stöd på hemmaplan är i de flesta fall mer positivt för både barn och föräldrar.

Arbetsmarknadsenheten har samarbetat med Näringslivsenheten och ett socialt företag har startats vid Mötesplats Spinneriet. Mötesplatsen syftar till att stödja de ensamkommande barnen i integrationen ut i ett självständigt vuxenliv med arbete och egenförsörjning som mål och det sociala företaget förväntas bidra till detta. Stödanställningar inom kommunen kan ytterligare stärka upp integrationsarbetet för såväl vuxna flyktingar som de ensamkommande barnen. Denna insats bidrar också till att nå sysselsättningsmålet.

På grund av det stora inflödet av ensamkommande barn under hösten 2015 och våren 2016 blev arbetet med utredningarna eftersatt och ett flertal utredningar överskred utredningstiden, liksom i många andra kommuner. Arbetet är nu åter i fas. Mottagandet av vuxna flyktingar har inneburit att i samarbete med fastighetsägare ta fram bostäder samt att till den enskilde, utbetala försörjningsstöd för tiden mellan asyl- och etableringsersättning samt kompletterande försörjningsstöd om den nyanlända flyktingen har begränsad arbetsförmåga. Verksamheten har erhållit bostäder från Alebyggen och lyckats att tillgodose behovet. Ale kommun har genom det kunnat ta emot hela den andel som anvisats kommunen under året. Arbete har pågått kontinuerligt med att lösa bostadsfrågan och måste fortsätta så även kommande år.

Särskilda boenden och hemsjukvård

Under året har hemsjukvården och Ale Rehab haft som mest 531 vårdtagare inskrivna samt alla särskilda boenden har varit fullbelagda till och med november 2016, I december 2016 fanns fem tomlägenheter och ingen hade ansökt om plats. Ingen brukare har behövt vänta mer än 70 dagar för att få en plats på särskilt boende.

En arbetsterapeut och en fysioterapeut arbetar tillsammans med sjuksköterska och undersköterskor i Team trygg hemgång. Teamet ansvarar för att utreda och genomföra rehabilitering, hemsjukvård och SoL-insatser i hemmet efter sjukhusvistelse och på så sätt öka möjligheten att bo kvar i det egna hemmet. Teamet ska också verka för en trygg hemgång från sjukhus. Arbetet med att utveckla arbetet i Team trygg hemgång har fortsatt, under året har betalningsdagar till regionen samt antalet beslut till korttidsplats minskat. Omsorgstagarna i Team trygg hemgång har i de flesta fall minskade behov av insatser när de skrivs ut från teamet och vissa omsorgstagare har inga behov alls vid utskrivning. Om några dagar till i teamet bedöms innebära att omsorgstagaren inte behöver några insatser efter det så förlängs inskrivningen i teamet.

Genom ett ökat samarbete med AVH-teamet, Avancerad Vård i Hemmet vid Kungälv's sjukhus, har vård och behandling kunnat erbjudas i hemmen till allt fler vårdtagare som vårdats i livets slut.

Utbildningsansvarig i BPSD, Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens, utbildas och utbildar personal inom äldreomsorg och hemsjukvård. BPSD-metoden används på de brukare som har en demensdiagnos och ett utagerande beteende. Personalen på Ale Rehab har under året genomfört förflyttningutbildning till omvårdnadspersonalen inom äldreomsorgen och funktionshinder, 74 deltagare på nio tillfällen.

Under perioden har rekrytering av sköterskor pågått kontinuerligt. Tillgång och efterfrågan på sköterskor är i obalans, med löneglidning som effekt. Informationsmaterial till nyanställda uppdateras kontinuerligt för att bättre kunna introducera de nyanställda sjuksköterskorna. Sjuksköterskorna utbildar baspersonalen kontinuerligt i läkemedelshandling, för att kunna delegera vissa arbetsuppgifter till baspersonalen, samt handleder och utbildar i palliativ vård och demenssjukdomar.

Behovet av timanställda är fortsatt stort och det har varit svårt att rekrytera personal framförallt till sommaren. Alla sommarvikarier får introduktion och kortare utbildning i förflyttning, bemötande, nutrition, läkemedelshandling samt basal omvårdnad.

Kontakt har etablerats med arbetsförmedlingens etableringsresurs för att fånga upp nya svenskar som har kompetens men inte ännu har fått arbete. Svårigheten i den gruppen är att språkkunskaperna i svenska språket inte alltid räcker till.

Enheten har varit representerade på fyra mässor för arbetssökande, en annonskampanj har genomförts via Blocket. Kontakt har tagits med Komvux VoC där enhetschef har informerat och uppmanat elever att söka

sommarjobb och/eller timanställning. Från och med årsskiftet organiseras Bemanningenheten under Sektor kommunstyrelsen.

Enhetscheferna på särskilda boenden har tillsammans med sin personal arbetat fram schema där inga vakanta turer finns. Detta arbete pågår dels för att få budget i balans samt att behovet av vikarier från bemanningenheten skall minska. Enhetschefer på särskilda boende har fokuserat på rättssäker dokumentation, att anhöriga skall känna sig trygga samt att öka aktiviteter för de boende med hjälp av stimulansmedlen. Brukarråden hålls på alla enheter enligt den rutin som togs fram tillsammans med pensionärsorganisationerna.

1.6 Analys och förslag för framtiden

Den strategiska målsättningen sysselsättning för alla kommer att kräva stort fokus från hela sektorn under 2017 och detta arbete bedöms också kunna ge effekter på andra områden, exempelvis kompetensförsörjning. Planeringen är att styrgruppen fattar beslut om föreslagen projektplan i januari 2017 och därmed kommer det fortsatta arbetet att bedrivas utifrån den.

Med utgångspunkt i tillväxtbudget 2017 har sektorn identifierat ett antal områden där arbetet behöver intensifieras och för en del av dessa har också utvecklingsstöd erhållits. Detta innebär att fokus under 2017 behöver läggas på att komma till rätta med de brister som förelegat samt att arbeta progressivt för att kunna möta nya utmaningar. Ett exempel är att så långt möjligt ställa om kommunens egna HVB-hem för ensamkommande barn till stödboende och på så sätt anpassa verksamheten till intentionerna och ersättningsnivån från Migrationsverket. Ytterligare exempel är nya seniorcentrum i Ale som kommer att stå klart i början av 2018. Detta kommer att kräva avsevärt arbete för att erbjudandet till kommuninvånarna ska bli så bra som möjligt och de tillkommande kostnaderna rymmas inom ram.

Att ge medarbetare förutsättningar för god arbetsmiljö, god hälsa och delaktighet är självfallet helt centralt och arbetet samordnas inom ramen för Stolt omsorg i Ale, med omtanke och lust, i en rad olika satsningar. Detta bedöms få effekt bland annat i form av sänkt sjukfrånvaro och kommer därmed också att ge ekonomisk utväxling.

Att på bästa sätt ta emot och integrera nya Alebor är också en mycket viktig fråga och sektorn kommer att ta fram en plan för detta under 2017. Liksom i flera av de andra områdena kommer sektorsövergripande samarbete att krävas för bästa resultat. Ur socialt hållbarhetsperspektiv är detta en av flera viktiga frågor. Kommunens nyligen genomförda sociala kartläggning har också satt fingret på ett antal områden som kräver insatser, såväl konkreta insatser riktade till kommuninvånarna som insatser som syftar till att det ska vara möjligt att så enkelt som möjligt extrapolera rätt information ur verksamhetssystemen.

2 Miljöredovisning

Sektorn har under året prioriterat den ekologiska dimensionen på en rad områden:

- Det har skett ett intensivt kommunikationsarbete kring kommunens Mötes- och resepolicy vilket inneburit att andelen möten som hålls via Skype och telefon ökat under året. Flera verksamheter har också köpt in utrustning för att möjliggöra detta. Skype har använts på både medarbetar- och ledningsmöten.
- Flertalet av sektorns tjänstebilar är miljöklassade. Inom funktionshinder har minibussar tidigare använts via ett leasingavtal som inte medgett annat bränsle än diesel. Detta har medfört att verksamheten successivt avslutat avtalen under 2016 och i stället börjat köpa in fordon som drivs med samma biobränsle som används för kommunens sopbilar (EcoPar bio).
- Aktiv avfalls- och källsortering sker inom samtliga av sektorns verksamheter. Det ingår även som arbetsuppgifter för målgruppen för dagligt arbete.
- Tillgången till el- och standardcyklar har ökat under året. Användningen har också ökat, och då främst när det gäller elcyklar.
- Det har dessvärre inte skett några utbildningar i sparsam körning under året vilket berott på brist på utbildare. Under 2017 kommer det dock bli aktuellt med den kommungemensamma utbildningen i Eco-driving.
- Sektorns verksamheter uppmuntrar till ökat resande med kollektivtrafik. Flera av verksamheterna tillhandahåller västtrafikkort. Enhetschefer åker kollektivt i tjänsten i så hög utsträckning som möjligt.
- Det har arbetats aktivt och medvetet när det gäller inköp av ekologiska livsmedel på boenden inom verksamheterna individ- och familjeomsorgen och funktionshinder, vilket har ökat den totala användningen av ekologiska livsmedel under året. Utöver detta har det även arbetats med att minska svinnet.
- I flera av sektorns verksamheter används miljövänliga produkter vid städning av boenden och lokaler. Ökad noggrannhet i dosering har minskat användningen av farliga kemiska produkter.
- När det gäller minskad energianvändning pågår ett förnyingsarbete avseende datorer och belysning.

Sektorn vill lyfta fram vikten av det fortsatta digitaliseringsarbetet. Det har under året skett intensivt planeringsarbete för att implementera smartare, välfärdsteknologiska lösningar som gynnar både brukare, personal och miljö. Under 2017 avser sektorn bland annat att påbörja implementering av digital signering, nyckelfria lås och digital natillsyn. Dessa lösningar kommer att minska sektorns miljöpåverkan avsevärt.

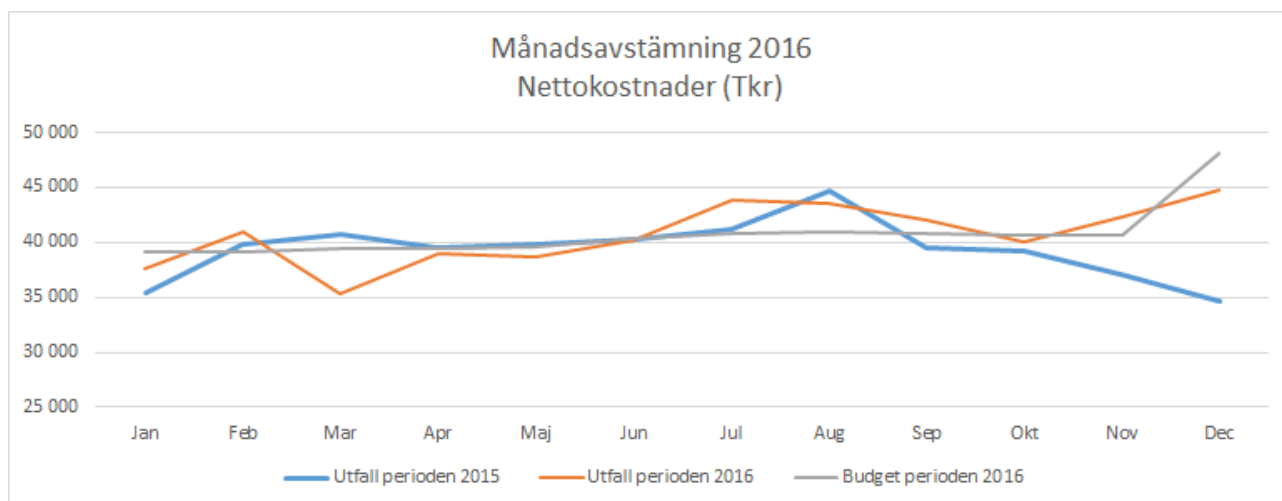
3 Ekonomisk analys

3.1 Sammanfattande tabell

3.1.1 Tabell nämnd

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015
Intäkter	285 374	265 704	19 671	203 816
Kostnader	773 727	751 773	-21 954	675 659
Resultat	488 352	486 069	-2 283	471 843
Kommunbidrag	486 069	486 069	0	467 724
Budgetavvikelse	-2 283	0	-2 283	-4 119
Lönekostnad exkl arvoden	293 037	289 560	-3 477	270 842
Arbetad tid (årsarbetare)	705,1	750,0	-44,9	745,2
Investeringar, utgifter	2 114	6 281	4 167	1 110

Diagram

3.2 Kostnader och intäkter per verksamhet

Besluts/ verksamhetsområden Tkr	Bokslut 2016			Bokslut 2015		
	Kostnader	Intäkter	Nettokostnad	Kostnader	Intäkter	Nettokostnad
ATO Sektorchef	81 007	2 185	78 822	16 578	2 490	14 088
Äldreomsorg	88 014	63 699	24 315	207 942	87 841	120 101
Särsk boenden o hemsjukvård	164 362	27 028	137 334	104 123	5 250	98 873
Funktionshinder	187 818	40 340	147 478	173 273	39 246	134 027
Individ o Familjeomsorg	252 526	152 122	100 404	173 743	68 989	104 754
Summa	773 727	285 374	488 352	675 659	203 816	471 843
Kommunbidrag	751 773	265 704	486 069	656 540	188 816	467 024
Resultat	-21 954	19 671	-2 283	-19 119	15 000	-4 119

Sektor arbete, trygghet och omsorg uppvisar ett totalt resultat på -2,3 Mkr. Den allt överskuggande förklaringen till detta är överkostnader kopplade till medarbetare, direkt eller indirekt. Generellt föreligger alltså ett behov av kvalitetssäkring då kostnader för bland annat semesterlöneskuld och övertid ökat avsevärt sedan kommunen

byte personalsystem.

Inom individ- och familjeomsorgen har personalomsättningen renderat höga kostnader för inhyrd personal och enhetschefer. Att hyra en konsult är drygt dubbla kostnaden jämfört tillsvidareanställd personal och detta påverkar utfallet negativt. Dessutom har diskontinuiteten avseende medarbetare i kombination med ökat inflöde av orosanmälningar bidragit till att köpta platser på Barn och unga vida överstiger budget. Migrationsverkets nuvarande ersättningssystem har bidragit till att balansera överkostnaderna i ovan nämnda delar, liksom vuxenenheten, som vänt sitt utfall från ett underskott föregående år till ett överskott för 2016 och därmed gör verksamhetsområdet som helhet ett positivt resultat.

Funktionshinder gör på helår ett negativt resultat. Bemanningen har förtätats i delar av verksamhetsområdet på grund av komplexa, tillkommande behov hos brukare. Ytterligare ärenden har dessutom tillkommit för vilka verksamhetsområdet köper plats externt. I delar av verksamhetsområdet har försök gjorts med att öka grundbemanningen i syfte att uppnå en bättre stabilitet i verksamheten samt minska köpen från Bemanningenheten. Dessa försök har än så länge drivit kostnader men det har inte varit möjligt att se att det ger någon positiv effekt. Försöken kommer att utvärderas tidigt 2017.

Verksamhetsområdet äldreomsorg uppvisar ett negativt resultat på helår. Orsaken är välkänd och sönderfaller i två delar, för låga intäkter och för höga kostnader. Problematiken kring intäktssidan har adresserats via framtagandet av en ny ersättningsmodell för hemtjänsten. De, i förhållande till budget, alltför höga kostnaderna kommer att hanteras genom arbetet med integration mellan planeringssystem och personalsystem, optimerad bemanning samt förslag till nytt vägledningsdokument.

Särskilda boenden och hemsjukvård renderar ett överskott på helår. Bemanningens underskott har debiterats ut på samtliga beställande enheter inom sektorn. Två av äldreboendena gör underskott och kostnaderna för bland annat övertid har bidragit till detta. Schemaförändringar har genomförts under hösten och den negativa utvecklingen stannade i december månad. Utökningen av korttidsplatser samt Trygg hemgångsteamet är viktiga orsaker till att kostnader för utskrivningsklara patienter har minskat från 537 dygn 2015 till 94 dygn 2016.

3.3 Lönekostnader/årsarbetare

Utdata från personalsystem är något osäker vilket försvårar analys av sektorns personalsiffor.

3.3.1 Jämförelse med föregående år

Belopp, tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Lönekostnad exkl arvode	293 301	289 560	-3 741	270 842		-270 842
Arbetad tid (åa) per 31 december	705,1	750,0	-44,9	745,2		

3.4 Investeringar

Projekt E-hälsa har under året inte genererat investeringskostnader som planerat. Överskott planeras flyttas över till verksamhetsår 2017.

Utfall markberedning Krokstorp uppgår till 277 tkr och avser investeringar kopplade till boende för ny brukare på Krokstorp. Verksamheten ämnar äska överföring av kvarvarande medel till 2017.

Utfall avseende årets reinvesteringsanslag uppgår till 1 837 tkr varav merparten av investeringarna gjorts inom verksamhetsområde funktionshinder. Knappt 600 tkr har nyttjats till inköp av nya fordon som med nuvarande regelverk ej har varit möjliga att leasa som tidigare. Investeringar för anpassning av verksamhetslokaler inom funktionshinder har tagit ytterligare drygt 600 tkr i anspråk. Anpassningarna är främst gjorda på enheterna Krokstorp, Skepplandavillan och Byvägen. Även inom individ- och familjeomsorgen och särskilda boenden och hemsjukvård har anpassningar av verksamhetslokaler genomförts, bland annat ombyggnation av toalett på Brattås och nytt dörrparti på Klockareängens särskilda boende.

320 tkr har nyttjats till inventarier till den nya lokalen på Carlmarks som inhyser Biståndsenheten samt enhets-

chefer inom funktionshinder. Ytterligare inventarier har införskaffats alternativt bytts ut inom äldreomsorg och särskilda boenden och hemsjukvård till en summa av cirka 200 tkr. Investeringar av detta slag är främst gjorda på Bohus servicehus och Fridhem samt Hemsjukvården.

Investeringar, belopp i Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse
Reinvestering	1 837	3 750	1 913
Markberedning Krokstorp	277	1 031	754
E-hälsa	0	1 500	1 500
Totalt:	2 114	6 281	4 167

3.5 Analys och förslag för framtiden

Analys

Sektorn har under året haft ekonomiska utmaningar varav de mest centrala bedöms vara:

- Överkostnader för personal
- Överkostnader för hemtjänst i förhållande till budget
- Överkostnader för köpta platser barn och unga i förhållande till budget

Rekryteringsarbetet har pågått intensivt under hösten och varit lyckosamt. De kvarvarande inhyrda konsulterna bedöms kunna avslutas under första halvan av 2017. Arbetet har inletts kring optimerad bemanning vilket förväntas ge effekt under andra halvan av 2017. Ny ersättningsmodell har tagits fram för hemtjänsten och arbetet har inletts med nytt vägledningsdokument. Tillsammans med arbetet kring bemanningsoptimering och integrering av personalsystem och planeringssystem förväntas hemtjänsten få ett mer gynnsamt ekonomiskt läge 2017. Stora förändringar har skett på barn och unga och sektorn har beviljats utvecklingsstöd för att kunna förtäta såväl i arbetsledning som bland handläggare. Dessutom kommer en annan metodik för arbetet att införas. Detta bedöms kunna sänka behovet av att köpa platser externt.

Det som återstår att hantera är kompetensutveckling i alla led kring det nya personalsystemet eftersom en del av överkostnaderna avseende övertid sannolikt beror på att systemet inte används optimalt.

4 Personalanalys ÅR

4.1 Beskrivning av nuläget

4.1.1 Anställda

Det totala antalet anställda har sjunkit i sektorn. Skillnaden mellan åren kan delvis bero på flyktingsituationen hösten 2015 och det behov av extra bemanning som följde på det. Situationen 2016 har sett annorlunda ut och därmed har en del anställningar förmodligen avslutats. Under året har ett ansevärt antal medarbetare inom Individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning sagt upp sig och ersatts tillfälligt av konsulter då det inte varit möjligt att rekrytera i den omfattning som krävts, vilket också påverkar totalen. Serviceenheten flyttades vid årsskiftet 2015/2016 till sektor KS och åtta medarbetare lämnade därmed sektorn.

Positivt att notera är att antalet deltidsanställda minskat till förmån för heltidsanställningar. Arbetet med heltidsfrågan pågår i projektform i sektorn och det är troligen en delförklaring till förändringen.

Antal anställda

	2016	2015
Antal tillsvidareanställda	692	735
- varav heltidsanställda	448	438
- varav deltidsanställda	244	297
Antalet tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)	124	87
Antal arbetade timmar (timanställda)	249 900	223 445
Arbetad tid omräknat till årsarbetare	705,1	745,2
-månadsavlönade	578,9	629,8
-timavlönade	126,2	115,4

Utdata från personalsystem är något osäker vilket försvårar analys av sektorns personalsiffror.

4.1.2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har sjunkit totalt sett vilket är en positiv utveckling. Jämfört 2015 ökar korttidssjukfrånvaron något. Vid en analys av siffrorna vid halvårsskiftet 2015 respektive 2016 blir det tydligt att korttidssjukfrånvaron första halvåret låg på 4% 2015 för att på hösten sjunka så att totalen för året blev 2,5%. För 2016 förefaller sjukfrånvaron ha legat stabilt kring 3% över hela året. Förklaringen skulle kunna vara att sektorn vidtog åtgärder för att nå budget i balans under 2015 och del av dessa åtgärder (minimerad vikariat tillsättning vid sjukdom som exempel) initierades under hösten. Slutsatsen blir att det i och för sig är möjligt att sänka korttidssjukfrånvaron ytterligare men samtidigt var en del av åtgärderna arbetsmiljöförsämrade för medarbetarna på ett sätt som gör att de inte är långsiktigt hållbara.

Antal sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i procent	2016	2015
Sjukfrånvaro enbart tillsvidareanställda	9,5	10,8
Korttidsfrånvaro 1-14 dagar (i relation till ordinarie arbetstid)	3,1	2,5
Sjukfrånvaro totalt samtliga anställda	9,0	9,6
Procentuell fördelning av sjukfrånvaron		
Dag 1-14	35,9	26
Dag 15-59	15,9	15
Dag 60 och över	48,2	59

4.1.3 Rekryteringar

	2016	2015
Antal kommuninterna rekryteringar på tillsvidareanställning	58	38
Antal externa rekryteringar på tillsvidareanställning	77	56
Antal personalavgångar tillsvidareanställda	136	81
-varav pensionsavgångar	15	15

4.2 Analys och förslag för framtiden

Personalomsättningen har varit högre än normalt i sektorn vilket också ökat behovet av timvikarier och inhyrda konsulter. Förutom att det ur kontinuitetssynpunkt är negativt driver det också kostnader och dessutom försvårar det nyrekrytering. Personaldemografien är sådan att bedömningen är att rekryteringsbehovet inte kommer att minska under de kommande åren.

Fokus ska ligga på att skapa förutsättningar som gör att medarbetare väljer att arbeta i Ale. Rimliga arbetsvillkor, möjlighet till kompetensutveckling, tydliga rutiner och gott ledarskap är nyckelfrågor för sektorn. Sektorn är på god väg och i flera av verksamhetsområdena har antalet enhetschefer ökat för att skapa en närmare arbetsledning. Nedan beskrivs ytterligare områden som kommer att bidra till att förbättra rekryteringsläget.

Före årsskiftet avslutades utbildningen inom ramen för Vård- och omsorgscollege där medarbetare inom sektorn som saknade gymnasiekompetens erbjudits möjlighet att validera och läsa färdigt undersköterskeutbildningen. 20 medarbetare har genom denna utbildning höjt sin kompetens. Utbildningen har finansierats med stimulansmedel och planering för liknande satsningar pågår.

Projekt Stolt omsorg i Ale, med omtanke och lust har som övergripande syfte att öka delaktigheten och inflytandet för medarbetarna. Ett antal förbättringsförslag har inkommit och kommer så långt möjligt att implementeras. Arbetet inleddes under 2016 och fortsätter under 2017, exempelvis med en hälsosatsning.

Heltidsprojektet har inneburit att tre arbetsgrupper önskat tjänstgöringsgrad och är igång. Tidigt 2017 kommer ytterligare tre arbetsgrupper att gå in i projektet. Utvärdering kommer att ske hösten 2017.

Optimerad bemanning är ett viktigt område för de personalintensiva, schemabundna verksamheterna. Arbetet har inletts med gemensamma utbildningar för chefer men också för politiker och personalorganisationer. En arbetsgrupp har tillsatts för att föreslå hur sektorn ska arbeta systematiskt med frågan under 2017.

5 Underskrift

Namnförtydligande